

12.10.2023

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Lausuntopyyntö VN/28490/2023-MMM-1

Lausuntopyyntö kahdesta maa- ja metsätalousministeriön asetuksen luonnoksesta, jotka liittyvät turkiseläimissä esiintyvän lintuinfluenssan vastustamiseen

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL) lausuntoa:

- torjuttavista, valvottavista ja muista ilmoitettavista eläintaudeista, eläintautien ilmoittamisesta sekä mikrobikantojen toimittamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (325/2021) muuttamisesta annettavan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen luonnoksesta, ja
- turkistuotantoa varten tarhatuissa ketuissa, naaleissa, minkeissä, supikoirissa tai soopeleissa esiintyvän H5-alatyypin lintuinfluenssan vastustamisesta annettavan maa- ja metsätalousministeriön asetuksen luonnoksesta.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos kiittää Maa- ja metsätalousministeriötä mahdollisuudesta antaa lausuntonsa asetusluonnoksista.

THL:n kanta

Maa- ja metsätalousministeriön tautiluokitusasetuksen (325/2021) muutoksen tarkoituksena on muuttaa muuksi torjuttavaksi eläintaudiksi nimetyn turkiseläimissä esiintyvän influenssa A -viruksen H5-alatyypin (lintuinfluenssan) määritelmää. Eläintautilain nojalla muun torjuttavan eläintaudin esiintyminen katsotaan vahvistetuksi, kun eläinterveysviranomaisen yleisesti hyväksytyin eläinlääketieteellisin perustein havaitsee eläimellä olevan mainitun eläintaudin. Tauti voidaan katsoa vahvistetuksi, kun eläimestä otetusta näytteestä on eristetty taudinaiheuttaja tai tunnistettu taudinaiheuttajaan liittyvä antigeneeni tai nukleinihappo tai eläimellä on osoitettu olevan spesifisiä vasta-aineita taudinaiheuttajaa kohtaan. Nykyisessä asetuksessa turkiseläimissä esiintyvä korkeapatogeeninen (HPAI) lintuinfluenssa on nimetty muuksi torjuttavaksi eläintaudiksi. Asetusmuutoksessa H5-alatyypin A-influenssa tulisi muuksi torjuttavaksi eläintaudiksi ilman, että influenssan patogeenisuus osoitetaan.

THL kannattaa esitettyä asetusmuutosta. Lintuinfluenssan patogeenisuus (korkea- tai matalapatogeeninen) viittaa viruksen kykyyn aiheuttaa tautia linnuille, erityisesti siipikarjalle. Se ei viittaa lintuinfluenssan kykyyn aiheuttaa tautia ihmisille tai muille nisäkkäille. H5-alatyypin lintuinfluenssavirusten korkeapatogeenisuudesta vastaava indikoiva perimän alue muuntuu herkästi, erityisesti taudinpurkausten yhteydessä, siten että matalapatogeenisesta viruksesta voi tulla korkeapatogeeninen. On myös huomattava, että matalapatogeeniset lintuinfluenssavirukset ovat aiheuttaneet ihmisille vakavaa tautia. Lisäksi matalapatogeeninen lintuinfluenssa voi muuttua turkiseläimissä eläimestä toiseen ilmateitse tarttuvaksi. Samanaikainen eläinperäisen influenssa A -viruksen ja ihmisen

12.10.2023

influenssaviruksen infektio turkiseläimessä voi johtaa uuden virusyhdistelmän syntyyn reassortation seurauksena. Lintuinfluenssaviruksen muuntuminen turkiseläimissä tai reassortation kautta syntyvät uudet virusmuunnokset, aiheuttavat riskin uuden influenssapandemian synnylle. THL katsoo, että ehdotettu asetusmuutos on selvä parannus nykyiseen tilanteeseen ihmisten terveyden kannalta, mutta huomauttaa, että torjuntatoimien kohdistaminen pelkästään H5-alatyyppin A-influenssaviruksiin jättää ulkopuolelle joukon lintuinfluenssaviruksia, joiden tartunnat turkiseläimissä voivat aiheuttaa samanlaisen uhan ihmisten terveydelle kuin H5-alatyyppin A-influenssavirukset. Suomessa kesällä ja syksyllä 2023 on turkiseläimiltä eristetty korkeapatogeeninen A(H5N1) kehityslinjan 2.3.4.4b -virus, joten asetusmuutos vastaa hyvin nyt turkistarhoilla käynnissä olevan lintuinfluenssaepidemian torjuntaan. Jatkossa asetusta olisi syytä muuttaa kattamaan myös muut ihmisen terveyden kannalta tärkeät lintu- ja eläinperäiset influenssavirukset, kuten sioissa esiintyvät influenssavirukset.

Maa- ja metsätalousministeriön asetusluonnoksessa annetaan turkistuotantoa varten tarhatuissa ketuissa, naaleissa, minkeissä, supikoirissa tai soopeleissa esiintyvän H5-alatyyppin lintuinfluenssan vastustamiseksi tarkemmat säännökset. Lisäksi asetusluonnoksessa säädetään kiellosta rokottaa turkiseläimiä H5-alatyyppin lintuinfluenssaa vastaan.

THL kannattaa esitettyjä säännöksiä, joiden tarkoituksena on tehostaa lintuinfluenssan leviämisen estämistä ja taudin hävittämistä. THL on jo aikaisemmissa lausunnoissa todennut, että lintuinfluenssaviruksen kierto turkistarhoilla on pysäytettävä mahdollisimman nopeasti ja viimeistään ennen hengitystieinfektiokauden alkua, jotta lintuinfluenssaviruksen sopeutuminen nisäkkäisiin saadaan loppumaan ja reassortation riski ihmisen influenssavirusten kanssa voidaan estää.

THL kannattaa myös kieltoa olla rokottamatta turkiseläimiä H5-alatyyppin lintuinfluenssaa vastaan. Asetuksen perustelujen mukaan rokotus voisi johtaa siihen, että tartunta leviäisi eläimissä piilevänä ja aiheuttaisi siten mahdollisesti riskin ihmisten terveydelle. Lisäksi tartunnan osoittaminen vasta-ainetesteillä vaikeutuisi. THL katsoo, että piilevä infektio turkiseläimillä lisää riskiä viruksen muuntumiselle ja reassortatiolle ja siten lisää riskiä uudelle influenssapandemialle. THL pitää tärkeänä, että torjunnan painopiste on tarhojen bioturvallisuuden parantamisessa. Tartunnat on kyettävä estämään ilman rokotuksia.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Osastonjohtaja

Otto Helve

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende